

Dibuixants d'ara

Xirinius

Degà dels humoristes

ELS que passen dels quaranta anys, i altres de més joves a condició de que s'hagin criat en un poble, recordaran la dita infantil que feia:

«Com te dius? Miranius. Com te deies? Miranèies. Doncs, digues a ton pare que t'estiri les orelles!»

Quan Jaume Juez i Castellà va voler adoptar un pseudònim —Juez li semblava massa seriós per a un home que es dedicava al dibuix d'humor— va pensar en «Miranius», però, al capdavant, com que també feia xirinols, va barrejar les dues paraules i li va sortir «Xirinius» que tenia l'avantatge de semblar un cognom real, que quedava bé i que era original.

Jaume Juez és un dels darrers dibuixants tradicionals del nostre país —actualment el degà— en la línia, esplèndida d'altra banda, de Joan G. Junceda i no s'amaça de reconèixer-ho fins al punt que explica que alguns dels seus originals, quan sortien a «L'Esquella de la Torratxa», hi havia qui es pensava que eren del propi Junceda. «Xirinius», això no obstant, no ha estat mai un imitador i el seu estil ha anat adquirint, amb el pas del temps, trets propis i definidors caracteritzats, més que res, pel detallisme i per la cura que té de les expressions dels personatges.

Nascut a Barcelona el 29 d'octubre de 1906, als onze anys va enviar uns dibuixos al popular «Calendari» d'«En Patufet» i se'ls va trobar publicats. Quan en tenia 15 també n'hi van publicar vuit, o deu a una revista que es deia «El Cin» i que estava dirigida per Fernando Baran-gó Solís, però el seu debut professional va ser el 1924 a «L'Esquella de la Torratxa». Resulta que el seu amic Emili Graells Castells li va demanar uns dibuixos i, quan ja ni se'n recordava, li va donar la noti-

cia que havien estat publicats en el setmanari dels López. A partir d'aleshores, i fins a la mort d'Antoni López, Xirinius hi col·laborarà regularment i només el deixarà al començament de la guerra quan li exigiran afiliar-se a un partit per poder seguir-hi dibuixant.

L'any 1925 va publicar durant mig any a «Papitus» i també van sortir alguns dibuixos seus a «Xuto», dos setmanaris que editava Santiago Costa. Després se'n va a París i publica diversos dibuixos a «Le Canard Enchaîné» i a «Le Rire» dues de les revistes més populars i clàssiques de l'humor francès. Altres vegades a Barcelona, col·labora a «Pocholo», «Esquiba», «Violet», en alguns calendaris d'«En Patufet», «Mickey» i a «La Nux». Durant la guerra s'està al Sindicat de Dibuixants Professionals i dibuixa als darrers 18 números de «Papitus» i a «Mirador».

Quan s'acaba la contesa fa il·lustracions per Ed. Molino (en aquells moments, per un temor molt natural, signa amb el seu nom de Juez), per L'Ed. Baguñà (antics editors d'«En Patufet») i per Torray on, en la col·lecció «Azucena» s'inicia en el còmic (1945). Endinsat en aquest terreny dedica els anys següents a dibuixar, gairebé exclusivament, per a l'estranger. Per França fa els personatges d'Oliver (una mena de Robin Hood), Caribou (un David Crockett) i Ogan (un cap viking), dibuixa per Anglaterra (Fleetway) i, per mitjà de Josep Toutain, publica als Estats Units, malgrat que tots els dibuixos són fets a Barcelona, amb guionistes d'aquí com Ortiga, Banyóles, Fariñas o Hervàs, que els feien en castellà i, en el país destinatari, els tradueix a l'idioma respectiu. A França es dona el cas curiós de que el traductor era un italià que dominava un grapat de llengües i que traduïa una colla d'idiomes.

Aquestes activitats per a l'estranger el van ocupar fins el 1978 però mentre, també havia dibuixat al nou «Patufet» (1970), a «TBO» i a «Bruguera» on hi va fer, en equip, diversos episodis de «El Jabatós» i de «El Capitán Trueno». A partir de 1978 es de-

dica més a aquesta editorial en la qual il·lustra diversos quaderns dels titulats «Joyas Literarias», signant sempre amb el seu clàssic pseudònim que només ha abandonat en la feina destinada a l'estranger.

El nom de «Xirinius» potser

no dirà res a les noves generacions però ben segur que omplirà de records nostàlgics tots aquells que troben a faltar la gran premsa humorística catalana d'abans de la guerra.

Lluís Solà i Dachs

